2025 DEKLARACIJA IZ INVERURIA

Mi, ljudi ruralnih područja, držimo ključeve rješenja koja su Europi potrebna. Dolazimo iz svih generacija i svih krajeva ruralne Europe: mladi i stari, žene i muškarci, oni rođeni ovdje i oni koji su tek pristigli, s kopna i otoka, obala, dolina i planina podjednako.

Sposobni smo. Mi smo snažne zajednice. Stvaramo ključna rješenja za zajednički život, na terenu. Mi jesmo i imamo ono što Europu održava konkurentnom, solidarnom i otpornom.

Pozivamo na priznanje, podršku i istinsko partnerstvo, a ne na prepreke koje usporavaju promjene koje već pokrećemo.

U duhu ovog partnerstva, ojačanog kroz proces Europskog ruralnog parlamenta, obvezujemo se nastaviti:

- Očuvanje naših tradicija i kulture, uz poticanje inovacija koje grade otporne i uključive zajednice kao temelj europskog prosperiteta, sigurnosti hrane, klimatske sigurnosti, socijalne kohezije, demokratske obnove i mira.
- Surađujemo zajedno i preko granica, za smislene promjene vođene zajednicom, uvjereni u svoju sposobnost oblikovanja budućnosti i spremni jasno artikulirati što želimo i kako to zamišljamo.
- Djelovanje za pravedniju, zeleniju i demokratskiju Europu utemeljenu na solidarnosti i angažmanu.
- Stvaranje uključivih međugeneracijskih prostora gdje svatko može učiti, doprinositi i sudjelovati u oblikovanju rješenja koja su potrebna našim ruralnim područjima.
- Uključivanje najraznolikijeg mogućeg sudjelovanja građana u dijalogu i donošenju odluka, posebno onih koji se obično manje čuju.
- Uspostavljanje društvenih i mikro poduzeća vođenih zajednicom koji podupiru socijalno gospodarstvo, stvaraju lokalnu vrijednost i radna mjesta.
- Osnaživanje ljudi da savladaju digitalne vještine i prihvate tehnološku tranziciju.
- Produbljivanje suradnje i solidarnosti među selima, zajednicama, organizacijama i teritorijima.

Ne tražimo pomoć; tražimo podršku u partnerstvu. Trebamo vas, europske, nacionalne i regionalne vlasti, da uklonite prepreke koje nas koče i osigurate resurse i resurse koji će nam omogućiti djelovanje.

Zauzvrat, zahtijevamo da sve razine upravljanja, europska, nacionalna i regionalna, djeluju zajedno i surađuju s nama kako bi:

- Sustavno primijenili provjeru utjecaja (učinka) na ruralna područja (*"rural proofing"*) na sve politike i propise!
- Ugradili ruralne glasove u svaku fazu donošenja politika, oblikovanja i provedbe, od konzultacija do donošenja odluka i evaluacije.
- Jamčili dostupne, fleksibilne i transparentne dugoročne programe financiranja koji dopiru do zajednica i podržavaju društveni utjecaj.
- Ukinuli paradigmu rasta i dali prioritet održivosti, lokalnim potrebama i stvaranju bogatstva u ekonomskim i investicijskim modelima kako bi se osiguralo da je prosperitet zajednički i trajan.
- Jačali lokalne kapacitete, vodstvo i poduzetništvo kroz tehničke i digitalne vještine, ali i kroz obrazovne mogućnosti koje koriste kreativnost i strast mladih ljudi kako bi stvorili prilike koje im omogućuju dobar život u i kao dijela, njihovih ruralnih zajednica.
- Olakšali suradnju među zajednicama, sektorima i institucijama, omogućujući razmjenu, inovacije i solidarnost izvan administrativnih granica.
- Preoblikovali proces ruralnih istraživanja kako bi se osiguralo da su ruralna istraživanja lokalno vođena, oblikovana za zajednicu i izravno korisna za ruralna područja.

Pozivamo Europsku uniju da:

- Pretvori Dugoročnu viziju za ruralna područja i Akcijski plan Ruralnog pakta u opipljive akcije potkrijepljene odgovarajućim resursima.
- Aktivno podržava sve zemlje koje teže usponu i blisko surađuje sa susjednim zemljama koje teže snažnim vezama.
- Osigura da politike za ruralna područja; integrirane, lokalno utemeljene i vođene zajednicom; ostanu u središtu teritorijalnih, poljoprivrednih, pomorskih i socijalnih politika EU-a.
- Definira i proširi financiranje ruralnih područja, uključujući teritorijalne alate poput LEADER-CLLD-a i Pametnih sela koji su obvezni u budućim okvirima politika.
- Prizna, ne samo pravo na ostanak i povratak, već i pravo na mobilnost za ruralnu radnu snagu, osiguravajući da ekonomski aktivni stanovnici imaju pristup poslovima, osposobljavanju i prilikama u svim regijama.
- Jamči učinkovitu primjenu načela partnerstva kako bi se osiguralo transparentno, uključivo i višerazinsko upravljanje u svim inicijativama s ruralnom dimenzijom.

Pozivamo nacionalne i regionalne vlasti da:

- Prepoznaju ruralne zajednice kao vlasnike i čuvare kritične imovine te ključne aktere u otpornosti, odgovoru na krize i tranziciji.
- U potpunosti se posvete Dugoročnoj viziji za ruralna područja s jasnim strategijama i odgovarajućim proračunima prilagođenim lokalnim stvarnostima.
- Ulažu u izgradnju lokalnih kapaciteta koji unapređuju i "meke" i "tvrde" vještine, osnažujući ruralno stanovništvo da potiče poduzetništvo i održivi razvoj.
- Zaustave prekid pružanja usluga i negativne demografske trendove ljudskih resursa iz ruralnih i rijetko naseljenih područja.

- Promiču pozitivan način razmišljanja o ruralnom životu i jačaju odnose u zajednici kako bi se privukli i zadržali stanovnici, talenti i ulaganja.

Zahtijevamo djelovanje. Potrebne su sistemske promjene, ali poziv na sistemske promjene nikada ne smije biti izgovor za odgađanje. Vrijeme je za djelovanje. Zajedno, kroz generacije i nacije, imamo moć donositi i provoditi odluke koje će oblikovati budućnost koju želimo i zaslužujemo.

Mladi smo, stari smo.
Jedno smo i moramo biti hrabri.
Učimo iz prošlosti, gradimo za budućnost, prenosimo je dalje.
Jedno smo, poslušajte našu pjesmu.

Ben Van Essen
ERCA - European Rural Communities Alliance

Miodrag Matavulj
PREPARE - Partnership for Rural Europe

Piotr Sadłocha
ELARD - European LEADER Association for Rural Development

Anja Fortuna
RYE - Rural Youth Europe

Prijevod sa engleskog: LEADER mreža Hrvatske

Više informacija: https://europeanruralparliament.com/
Kontakt: info@europeanruralparliament.com